

പതിനാലാം കേരള നിയമസഭ

ഗവൺമെന്റ് നൽകുന്ന ഉറപ്പുകൾ
സംബന്ധിച്ച സമിതി
(2016-2019)

മൂന്നാമത് റിപ്പോർട്ട്

(2018 ജൂൺ 18-ാം തീയതി സഭയിൽ സമർപ്പിച്ചത്)

(കൺസ്യൂമർഫൈഡ് വിപണന കേന്ദ്രങ്ങളും ഉത്സവകാല ചന്തകളും വ്യാപകമാക്കുന്നത് ഉൾപ്പെടെ കൺസ്യൂമർഫൈഡിന്റെ പ്രവർത്തനം വിപുലവും കാര്യക്ഷമവുമാക്കുന്നതിനായി ഗവൺമെന്റ് നൽകിയ ഉറപ്പുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തയ്യാറാക്കിയ റിപ്പോർട്ട്)

കേരള നിയമസഭാ സെക്രട്ടേറിയറ്റ്

തിരുവനന്തപുരം

2018

പതിനാലാം കേരള നിയമസഭ

**ഗവൺമെന്റ് നൽകുന്ന ഉറപ്പുകൾ
സംബന്ധിച്ച സമിതി
(2016-2019)**

മൂന്നാമത് റിപ്പോർട്ട്

(2018 ജൂൺ 18-ാം തീയതി സഭയിൽ സമർപ്പിച്ചത്)

(കൺസ്യൂമർഫൈഡ് വിപണന കേന്ദ്രങ്ങളും ഉത്സവകാല ചന്തകളും
വ്യാപകമാക്കുന്നത് ഉൾപ്പെടെ കൺസ്യൂമർഫൈഡിന്റെ പ്രവർത്തനം
വിപുലവും കാര്യക്ഷമവുമാക്കുന്നതിനായി ഗവൺമെന്റ് നൽകിയ
ഉറപ്പുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തയ്യാറാക്കിയ റിപ്പോർട്ട്)

ഉള്ളടക്കം

	പേജ്
1. സമിതിയുടെ ഘടന ..	v
2. ആമുഖം ..	vii
3. റിപ്പോർട്ട് ..	1
4. അനുബന്ധം I ..	22
5. അനുബന്ധം II ..	23
6. അനുബന്ധം III ..	24
7. അനുബന്ധം IV ..	25
8. അനുബന്ധം V ..	26

ഗവൺമെന്റ് നൽകുന്ന ഉറപ്പുകൾ സംബന്ധിച്ച സമിതി (2016-2019)

സമിതിയുടെ ഘടന

അദ്ധ്യക്ഷൻ :

ശ്രീ. വി. കെ. ഇബ്രാഹിം കുഞ്ഞ്.

അംഗങ്ങൾ :

ശ്രീ. വി. ടി. ബൽറാം

ശ്രീ. കെ. ദാസൻ

ശ്രീ. ബി. ഡി. ദേവസ്സി

ശ്രീ. പുരുഷൻ കടലുണ്ടി

ശ്രീ. ആർ. രാജേഷ്

ശ്രീ. റോജി എം. ജോൺ

ശ്രീ. വി. ആർ. സുനിൽ കുമാർ

ശ്രീ. തോമസ് ചാണ്ടി.

നിയമസഭാ സെക്രട്ടേറിയറ്റ് :

ശ്രീ. വി. കെ. ബാബുപ്രകാശ്, സെക്രട്ടറി

ശ്രീ. ആർ. കിഷോർ കുമാർ, ജോയിന്റ് സെക്രട്ടറി

ശ്രീ. എസ്. അനിൽ, ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറി

ശ്രീമതി മനോജ് സാരാ വർഗ്ഗീസ്, അണ്ടർ സെക്രട്ടറി.

ആമുഖം

പതിനാലാം കേരള നിയമസഭയുടെ ഗവൺമെന്റ് നൽകുന്ന ഉറപ്പുകൾ സംബന്ധിച്ച സമിതി (2016-2019) 2017 ജനുവരി 30-ാം തീയതി യോഗം ചേർന്ന് കൺസ്യൂമർഫെഡ് വിപണന കേന്ദ്രങ്ങളും ഉത്സവകാല ചന്തകളും വ്യാപകമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സംബന്ധിച്ച പത്രങ്ങളാം കേരള നിയമസഭയുടെ 15-ാം സമ്മേളനത്തിലെ 33-ാം നമ്പർ ഉറപ്പ്, പതിമൂന്നാം കേരള നിയമസഭയുടെ 2-ാം സമ്മേളനത്തിലെ 111-ാം നമ്പർ ഉറപ്പ്, 5-ാം സമ്മേളനത്തിലെ 61, 86 നമ്പർ ഉറപ്പുകൾ, 6-ാം സമ്മേളനത്തിലെ 23-ാം നമ്പർ ഉറപ്പ് എന്നിവയിൻമേൽ സഹകരണ വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ നിന്നും തെളിവെടുപ്പ് നടത്തുകയുണ്ടായി. പ്രസ്തുത യോഗത്തിലും തുടർന്നും കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ പ്രവർത്തനം സംബന്ധിച്ച് സമിതി വിശദമായി ചർച്ച ചെയ്യുകയും പ്രസ്തുത സ്ഥാപനത്തിന്റെ സാധ്യതകളും പോരായ്മകളും സമഗ്രമായി അപഗ്രഥിക്കുകയും ചെയ്തു. ആയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കേരളത്തിൽ ത്രിവേണി മാർക്കറ്റുകളും ഉത്സവകാല ചന്തകളും വ്യാപകമാക്കുന്നത് ഉൾപ്പെടെ കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ പ്രവർത്തനം വിപുലവും കാര്യക്ഷമവുമാക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി സഭയുടെ ശ്രദ്ധയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിന് തീരുമാനിച്ചു. പ്രസ്തുത തീരുമാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തയ്യാറാക്കിയതാണ് ഈ റിപ്പോർട്ട്.

2018 ഏപ്രിൽ മാസം 25-ാം തീയതി ചേർന്ന ഗവൺമെന്റ് നൽകുന്ന ഉറപ്പുകൾ സംബന്ധിച്ച സമിതിയോഗം അംഗീകരിച്ച ഈ റിപ്പോർട്ട് സമിതിയുടെ ചെയർമാനായ ഞാൻ സമർപ്പിക്കുന്നു.

തിരുവനന്തപുരം,
2018 ജൂൺ 18.

വി. കെ. ഇബ്രാഹിം കുഞ്ഞ്,
ചെയർമാൻ,
ഗവൺമെന്റ് നൽകുന്ന ഉറപ്പുകൾ സംബന്ധിച്ച സമിതി

കൺസ്യൂമർ ഫെഡിന്റെ പ്രവർത്തനം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നത് സംബന്ധിച്ച റിപ്പോർട്ട്

കേരളം ഒരു ഉപഭോക്തൃ സംസ്ഥാനമാണ്. അവശ്യ നിത്യോപയോഗ സാധനങ്ങൾക്കായി അയൽ സംസ്ഥാനങ്ങളെ അമിതമായി ആശ്രയിക്കുന്നതിനാൽ ഇതരസംസ്ഥാനങ്ങളിലുണ്ടാകുന്ന കാർഷിക വിളനാശം, കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം, ചരക്കുകുലി വർദ്ധനവ് തുടങ്ങിയ പലതരം കാരണങ്ങളാൽ കേരളത്തിൽ നിത്യോപയോഗ സാധനങ്ങളുടെ വിലയിൽ വൻവ്യതിയാനം ഉണ്ടാകാറുണ്ട്. ഇത്തരം അവസരങ്ങളിൽ സർക്കാരിന് കൃത്യമായ വിപണിയിടപെടൽ നടത്തി സ്വകാര്യ കച്ചവടക്കാരുടെ അമിത വിലയിടാക്കൽ ചൂഷണത്തിൽ നിന്നും പൊതുജനങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് സുപ്രധാന പങ്കുവഹിക്കുന്ന ഒരു സ്ഥാപനമാണ് സഹകരണ വകുപ്പിനു കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന കേരള സ്റ്റേറ്റ് കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് കൺസ്യൂമേഴ്സ് ഫെഡറേഷൻ (കൺസ്യൂമർഫെഡ്). ഫലപ്രദമായ വിപണിയിടപെടൽ വഴി കൺസ്യൂമർഫെഡ് സംസ്ഥാനത്ത് അവശ്യ നിത്യോപയോഗ സാധനങ്ങളുടെ ലഭ്യതയും ന്യായവില വിപണനവും ഉറപ്പാക്കുന്നതോടൊപ്പം കേരളത്തിലെ വിവിധ പ്രാഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിച്ച് ജനോപകാരപ്രദമായ സേവനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമായി നൽകി വരികയും ചെയ്യുന്നു.

(2) സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വളരെ ശക്തമായി നിലകൊള്ളുന്ന കേരളത്തെ 'സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ ഈറ്റില്ലം' എന്നു വിശേഷിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഒട്ടും അതിശയോക്തി ഇല്ല. ഇംഗ്ലണ്ട്, അയർലൻഡ്, റഷ്യ തുടങ്ങിയ പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളിൽ ഉടലെടുത്ത ഈ ആശയം 1904-ലാണ് ഇന്ത്യയിൽ പ്രചാരത്തിലെത്തിയത്. തുടർന്ന് ഇന്ത്യയൊട്ടാകെ ധാരാളം ചെറുകിട സഹകരണ സംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെടുകയും അവയോരോന്നും അതതു പ്രദേശങ്ങളിലെ ജനതയുടെ വിവിധ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റിപ്പോന്നിരുന്നതുമാണ്. ഇത്തരം ചെറുകിട സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് പ്രാദേശികമായി മാത്രം നിലനിൽക്കാൻ സാധിക്കുകയില്ല എന്ന് മനസ്സിലായതിനെത്തുടർന്ന് ഗവൺമെന്റ് പ്രാഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങളും അവയ്ക്കുപരിയായി മൊത്ത വ്യാപാര സഹകരണ സംഘങ്ങളും സ്ഥാപിച്ചു. 1964-ൽ ഇന്ത്യയിലെ കൺസ്യൂമർ സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ അപേക്സ് ബോഡിയായി 28 സ്റ്റേറ്റ് കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് കൺസ്യൂമർ ഫെഡറേഷനുകൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. ഇപ്രകാരമുള്ള വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ കൺസ്യൂമർഫെഡുകളുടെ ഏകോപനത്തിനും നിയന്ത്രണത്തിനുമായി കേന്ദ്രസർക്കാർ 1965-ൽ നാഷണൽ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് കൺസ്യൂമേഴ്സ് ഫെഡറേഷൻ സ്ഥാപിച്ചു. വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ കൺസ്യൂമർഫെഡുകൾക്കാവശ്യമായ സാങ്കേതിക സഹായങ്ങളും ഉപദേശങ്ങളും മറ്റു സഹായങ്ങളും ഈ ഏജൻസിയാണ് ഇപ്പോൾ നൽകി വരുന്നത്.

(3) 4-9-1965-ൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യപ്പെട്ട കൺസ്യൂമർഫെഡ് 7-10-1965-ലാണ് കേരളത്തിൽ പ്രവർത്തനമാരംഭിച്ചത്. വളരെ ശക്തമായ അടിത്തറയും സാമ്പത്തിക ഭദ്രതയുമുള്ള കേരളത്തിലെ കൺസ്യൂമർ സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ ഫണ്ട് കണ്ടെത്തി വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിന് യാതൊരു ബുദ്ധിമുട്ടും ഇല്ലെന്ന് മാത്രമല്ല ഇവയെ ശാക്തീകരിക്കാൻ വേണ്ട പ്രായോഗിക ഇടപെടലുകളും സാമ്പത്തിക സഹായങ്ങളും സർക്കാർ കാര്യക്ഷമമായി നടത്തി വരുന്നതിനാൽ ഈ മേഖല വളരെയേറെ വിപുലീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. സഹകരണ വകുപ്പിന്റെ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ (ഓഹരി വായ്പ സബ്സിഡി) ഉൾപ്പെടുത്തി കൺസ്യൂമർ സംഘങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം മെച്ചപ്പെടുത്താൻ സർക്കാർ ധനസഹായം നൽകി വരുന്നുണ്ട്. കാർഷിക ക്രെഡിറ്റ്, പൊതുവിതരണം, പൊതുജനാരോഗ്യം, വിദ്യാഭ്യാസം, ഭവന നിർമ്മാണം, ഇൻഷുറൻസ്, സ്ത്രീ ശാക്തീകരണം എന്നിങ്ങനെ വിവിധ മേഖലകളിലായി പടർന്നു പന്തലിച്ച വിപുലമായ ഒരു ശൃംഖലയാണ് കേരളത്തിലെ കൺസ്യൂമർ സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്കുള്ളത്. കേരളത്തിൽ നിലവിൽ 11000-ഓളം സഹകരണ സംഘങ്ങളാണ് പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നത്. സംസ്ഥാനത്തെ സഹകരണ മേഖലയിൽ 25-5-2017-ലെ കണക്കുകൾ പ്രകാരം 189 കൺസ്യൂമർ സംഘങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. അവയുടെ ജില്ല തിരിച്ചുള്ള വിവരം അനുബന്ധം-I-ൽ ചേർക്കുന്നു. കേരള മോഡൽ വികസനത്തിന് ഇവ നൽകിയ സംഭാവനകൾ അവിസ്മരണീയമാണ്. മറ്റുള്ള ഇന്ത്യൻ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ വളരെ നാമമാത്രമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാഴ്ചവക്കുന്ന കൺസ്യൂമർഫെഡിന് കേരളത്തിൽ ഇത്രയധികം പ്രാധാന്യം വന്നതിനു കാരണവും മറ്റൊന്നല്ല. ഇന്ത്യയിലിപ്പോൾ നിലവിലുള്ള മുപ്പതോളം കൺസ്യൂമർഫെഡുകളിൽ ഓഹരി മുലധനത്തിലും വാർഷിക വിലമ്പിയിലും തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിലും കേരളത്തിലെ കൺസ്യൂമർഫെഡ് ഒന്നാമത് എത്തിയിട്ടുണ്ട്.

(4) കേരളത്തിലെ 17 അപേക്സ് കൺസ്യൂമർ സഹകരണസംഘ സ്ഥാപനങ്ങളിലൊന്നാണ് കൺസ്യൂമർഫെഡ്. വിവിധ സഹകരണസംഘ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കാവശ്യമായ സാധനങ്ങളുടെ മൊത്തമായ വാങ്ങലും സംഭരണവും വിതരണവും കൂടാതെ ഗ്രേഡിംഗും പാക്കേജിംഗും ചരക്കണിക്കവുമെല്ലാം കൺസ്യൂമർഫെഡിൽ നിക്ഷിപ്തമായിരിക്കുന്നു. ഇതു കൂടാതെ സ്വന്തമായോ അല്ലെങ്കിൽ മറ്റേതെങ്കിലും സഹകരണസംഘങ്ങളുമായി യോജിച്ചോ ഉള്ള ഉല്പാദന യൂണിറ്റുകളും പ്രോസ്സസ്സിംഗ് സെന്ററുകളും കൺസ്യൂമർഫെഡ് നടത്തുന്നു. പൊതുവിപണിയിലെ അവശ്യ വസ്തുക്കളുടെ വിലവർദ്ധനവ് നിയന്ത്രിക്കുകയും അവ കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യുക വഴി കേരളത്തിലെ റീട്ടെയിൽ വ്യാപാര രംഗത്തെ അവിഭാജ്യ ഘടകമായി മാറുന്നതിന് ഇതിനോടകം കൺസ്യൂമർഫെഡിന് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. റീട്ടെയിൽ വ്യാപാരമേഖല വളരെ വേഗത്തിൽ വളർച്ച പ്രാപിക്കുന്ന ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ പൊതുജനങ്ങളുടെ പ്രത്യേകിച്ചും ഗ്രാമീണ

മേഖലകളിലെ താഴ്ന്ന വരുമാന ഗ്രൂപ്പുകളിലുള്ള സാധാരണ ജനതയുടെ സാമ്പത്തിക സാമൂഹിക ഉന്നമനത്തിനും അതുവഴി രാജ്യപുരോഗതിക്കും സുപ്രധാന പങ്ക് വഹിക്കാൻ പ്രാപ്തിയുള്ള ഈ സംവിധാനം കാര്യക്ഷമമായി നിലകൊള്ളണമെന്നും പ്രവർത്തനങ്ങൾ കൂടുതൽ വിപുലീകരിക്കണമെന്നുമുള്ള നിലപാടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗവൺമെന്റ് നൽകുന്ന ഉറപ്പുകൾ സംബന്ധിച്ച സമിതി (2016-2019), കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ ത്രിവേണി മാർക്കറ്റുകളും ഉത്സവകാല ചന്തകളും വ്യാപകമാക്കുന്ന നടപടികൾ സംബന്ധിച്ച ഉറപ്പിൻമേൽ സഹകരണ വകുപ്പിലെ ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ നിന്നും 30-1-2017-ന് തെളിവെടുപ്പ് നടത്തിയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തയ്യാറാക്കിയതാണ് ഈ റിപ്പോർട്ട്.

(5) എറണാകുളം ജില്ലയിലെ ഗാന്ധിനഗർ ആസ്ഥാനമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന കൺസ്യൂമർഫെഡിന് തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, പത്തനംതിട്ട, ആലപ്പുഴ, കോട്ടയം, എറണാകുളം, തൃശൂർ, പാലക്കാട്, മലപ്പുറം, കോഴിക്കോട്, കാസർഗോഡ് എന്നിങ്ങനെ 11 റീജിയണൽ ഓഫീസുകളും 3 സോണൽ ഓഫീസുകളും ഉണ്ട്. 14 ജില്ലാ മൊത്തവ്യാപാര കൺസ്യൂമർ സഹകരണ സംഘങ്ങളും സർക്കാരം അംഗമായ ഫെഡറേഷനിൽ 11 പ്രാഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്കും അസോസിയേറ്റ് അംഗത്വം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ നിയന്ത്രണം ഡയറക്ടർ ബോർഡിൽ നിക്ഷിപ്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ആകെ 18 അംഗങ്ങളുള്ള ഡയറക്ടർ ബോർഡിൽ 14 ജില്ലാ മൊത്ത വ്യാപാര സംഘങ്ങളെ പ്രതിനിധീകരിച്ച് ഓരോരുത്തരും മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറും സർക്കാർ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന മറ്റ് മൂന്നംഗങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നു. ആകെ 26 അംഗങ്ങളുള്ള ഫെഡറേഷന്റെ 99% ഓഹരികളും സർക്കാരിന്റെ കൈവശമാണ്.

(6) കേരളത്തിലെ ഭക്ഷ്യപൊതുവിതരണ രംഗത്ത് 7% വിപണന മേഖലയുള്ള കൺസ്യൂമർഫെഡിനു കീഴിൽ നിലവിൽ 9 ബിസിനസ്സ് വിഭാഗങ്ങളിലായി 1300-ഓളം സ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു. കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ പ്രധാന ബിസിനസ്സ് വിഭാഗങ്ങളുടെ വിശദ വിവരങ്ങൾ അനുബന്ധം-II ആയി ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

(7) കൺസ്യൂമർഫെഡിനു കീഴിൽ ആകെ 2480 ജീവനക്കാരുണ്ട്. ഇതിൽ 653 പേർ സ്ഥിരം ജീവനക്കാരും 957 കരാർ ജീവനക്കാരും 870 ദിവസവേതന ജീവനക്കാരുമുണ്ട്. ഓരോ ബിസിനസ്സ് ഡിവിഷനും ഒരു മാനേജരുടെ നിയന്ത്രണത്തിലാണ്. ഇവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനായി ആസ്ഥാനത്ത് ഒരു ചീഫ് മാനേജരും ഉണ്ട്.

(8) 2001-ൽ കേവലം 3 റീജിയണൽ ഓഫീസുകളും 17 സൂപ്പർമാർക്കറ്റുകളും മറ്റു സീസണൽ സ്റ്റോറുകളും ആയി നാമമാത്രമായ പ്രവർത്തനം കാഴ്ച വച്ചിരുന്ന കൺസ്യൂമർഫെഡ് തുടർന്നുള്ള വർഷങ്ങൾ മുതൽ നാളിതുവരെ കൈവരിച്ച വളർച്ച അതിശയകരമാണ്. ഇന്ന് ഗ്രാമീണജനതയുടെ ദൈനംദിന ജീവിതത്തിന്റെ ഭാഗമായി മാറാൻ കഴിഞ്ഞ 1300-ഓളം റീട്ടെയിൽ ഔട്ട്ലെറ്റുകളും മറ്റു യൂണിറ്റുകളും

കൺസ്യൂമർഫെഡിനണ്ട്. കനത്ത പ്രവർത്തന നഷ്ടം നേരിട്ട നന്മ സ്റ്റോറുകൾ, ത്രിവേണി കോഫിഹൗസ്, ത്രിവേണി ഗസ്റ്റ് ഹൗസ്, ഫ്ലോട്ടിങ് ത്രിവേണി, മൊബൈൽ ത്രിവേണികൾ എന്നിവ ഇതിനോടകം കൺസ്യൂമർഫെഡ് അവസാനിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൺസ്യൂമർഫെഡിൽ 2012-13 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിനുശേഷം ആഡിറ്റ് പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ നിലവിൽ ലഭ്യമായ ആഡിറ്റിന് വിധേയമാക്കാത്ത വരവ് ചെലവ് കണക്കുകളും കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ ബാധ്യതകളും സമിതി പരിശോധിച്ചു. കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ പ്രവർത്തന ലാഭ-നഷ്ടക്കണക്കുകൾ അനുബന്ധം-III ആയും കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ ബാധ്യതകളുടെ വിവരങ്ങൾ അനുബന്ധം-IV ആയും ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ വിവിധ ബിസിനസ്സ് വിഭാഗങ്ങൾ വളർച്ച കൈവരിച്ചെങ്കിലും വേണ്ടത്ര വില്പന നടന്നിട്ടും ലാഭമാർജിൻ ഉയരാത്തതിന്റെ കാരണങ്ങൾ പരിശോധിക്കുന്നതിനായി ഓരോ ബിസിനസ്സ് വിഭാഗത്തേക്കുമെടുത്ത സമിതി സൂക്ഷ്മമായി വിശകലനം നടത്തി.

(9) കൺസ്യൂമർഫെഡ് 1980-ൽ സർക്കാരിൽ സമർപ്പിച്ച പ്രോജക്ടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ത്രിവേണികളുടെ പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കുന്നത്. പ്രാദേശികമായ ആവശ്യകത, സ്ഥല ലഭ്യത എന്നിവ പരിഗണിച്ചാണ് ത്രിവേണി സ്റ്റോറുകൾ തുടങ്ങാറുള്ളത്. ത്രിവേണി സ്റ്റോറുകൾ വഴി അവശ്യഭക്ഷ്യസാധനങ്ങൾ, ടെക്സ്റ്റയിൽസ് ഉല്പന്നങ്ങൾ, സൗന്ദര്യവർദ്ധക വസ്തുക്കൾ, ബേക്കറി ഉല്പന്നങ്ങൾ, ഗാർഹിക ഇലക്ട്രിക് ഉല്പന്നങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ എല്ലാ സാധനങ്ങളും വില്പന നടത്തുന്നു. കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ ബിസിനസ്സ് ഡിവിഷനുകളിൽ ഏറ്റവും മുൻനിരയിലുള്ളതാണെങ്കിലും ത്രിവേണി സ്റ്റോറുകൾ വഴിയുള്ള വില്പന ലാഭകരമല്ല. കേരളത്തിലുടനീളം പ്രവർത്തിക്കുന്ന ത്രിവേണിസ്റ്റോറുകളിൽ ശരാശരി 2 ലക്ഷം രൂപ മുതൽ 5 ലക്ഷം രൂപ വരെയും സൂപ്പർമാർക്കറ്റുകളിൽ 15 ലക്ഷം രൂപയോളവുമുള്ള സ്റ്റോക്ക് ഉണ്ടാകും (4-5-2017-ലെ കണക്കുകൾ പ്രകാരം). നിലവിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സൂപ്പർമാർക്കറ്റുകളുടെ ജില്ല തിരിച്ചുള്ള വിവരം അനുബന്ധം-V ആയി ചേർത്തിരിക്കുന്നു. 204 സൂപ്പർമാർക്കറ്റുകളിൽ കേവലം 7 എണ്ണം മാത്രമാണ് ലാഭത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. ത്രിവേണി സ്റ്റോറുകൾക്ക് സാധനങ്ങൾ സപ്ലൈ ചെയ്ത വകയിൽ കരാറുകാർക്ക് 38.69 കോടി രൂപയോളം കൊടുക്കാൻ ബാക്കി നിൽക്കുന്നുണ്ട്. ആയതിനാൽ ലാഭകരമല്ലാതെ കൂടുതൽ ത്രിവേണി സ്റ്റോറുകൾ ആരംഭിക്കുന്നത് ഉചിതമല്ല എന്ന് വിലയിരുത്തപ്പെട്ടു. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ നിലവിലുള്ള ത്രിവേണി സ്റ്റോറുകളെ ലാഭകരമാക്കാൻ വേണ്ട നടപടികൾ അടിയന്തരമായി സ്വീകരിക്കണമെന്നും വാടകരഹിതമായി കെട്ടിടങ്ങൾ ലഭ്യമാകുന്ന സാഹചര്യങ്ങളിലോ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളോ മറ്റേതെങ്കിലും സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളോ ഏറ്റെടുത്തു നടത്താൻ തയ്യാറാവുന്ന സാഹചര്യങ്ങളിലോ അനുയോജ്യമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ കൃത്യമായ വയബിലിറ്റി സ്ട്രാറ്റിജി നടത്തിയ ശേഷം മാത്രം പുതിയ ത്രിവേണി സ്റ്റോറുകൾ തുടങ്ങാനുള്ള നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

(10) നിയോജക മണ്ഡലാടിസ്ഥാനത്തിൽ സംസ്ഥാനത്ത് നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന 142 മൊബൈൽ ത്രിവേണി യൂണിറ്റുകളിൽ 52 എണ്ണം മാത്രമാണ് നിലവിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. കണ്ണൂർ, കാസർഗോഡ് ജില്ലകളിൽ മൊബൈൽ ത്രിവേണികൾ ഒന്നും തന്നെ പ്രവർത്തിക്കുന്നില്ല. മൊബൈൽ ത്രിവേണികൾ വഴിയുള്ള വിലയ്ക്കു ലഭിക്കുന്ന ലാഭകരമല്ലാതിരുന്നിട്ടും കൂടുതൽ യൂണിറ്റുകൾ തുടങ്ങിയത് 2012-ൽ സാമ്പത്തിക ബാധ്യത ഉയരാൻ കാരണമായി. 2012-ൽ വെറും ഒൻപത് യൂണിറ്റുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നത് വിലയ്ക്കു ലഭിക്കുന്ന ലാഭകരമല്ലാതിരുന്നിട്ടുകൂടി 2015-ൽ 154 യൂണിറ്റുകൾ ആയി ഉയർത്തി. മൊബൈൽ ത്രിവേണി സ്റ്റോറുകൾക്കായി 16 31 കോടി രൂപ ചെലവഴിച്ച് 141 വാഹനങ്ങൾ ടാറ്റാമോട്ടോഴ്സിൽ നിന്നും വാങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. കുറഞ്ഞ ശമ്പളത്തിൽ ജോലി ചെയ്യാനുള്ള ഡ്രൈവർമാരുടെ ലഭ്യതക്കുറവും വാഹനങ്ങളുടെ ടെസ്റ്റ് വർക്കിനും മറ്റു അറ്റകുറ്റപ്പണികൾക്കുമായി വേണ്ടി വരുന്ന ഭാരിച്ച സാമ്പത്തിക ചെലവും വേണ്ടത്ര വിലയ്ക്കു നടക്കാത്തതും മൊബൈൽ ത്രിവേണികളുടെ പ്രവർത്തനം മന്ദീഭവിക്കാനിടയാക്കി. നിലവിൽ 78-ഓളം വാഹനങ്ങൾ കേടുപാടുകൾ കാരണം ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കുകയാണ്. ഇവ പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കണമെങ്കിൽ കുറഞ്ഞത് ഓരോ വാഹനത്തിന് 5 മുതൽ 8 ലക്ഷത്തോളം രൂപ ചെലവാകും. ഇങ്ങനെ പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കിയാൽത്തന്നെ ഇവ എത്ര കാലം കൂടി ഉപയോഗിക്കാമെന്ന് വ്യക്തമല്ല. വാഹനങ്ങൾക്ക് അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ വരുമ്പോൾ പരിശോധിക്കാൻ ഒരു സ്ഥിര സംവിധാനമോ അതിനുതക്ക സാങ്കേതികജ്ഞാനമുള്ള ജീവനക്കാരോ ഇല്ലാത്തതിനാൽ കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ സ്വന്തമായ വാഹനങ്ങൾ ഇതിനുപയോഗിക്കുന്നത് അഭികാമ്യമല്ല. എന്നിരുന്നാലും നഷ്ടമുണ്ടായി എന്ന വസ്തുത പരിഗണിച്ച് മാത്രം ഈ ബിസിനസ്സ് ഡിവിഷൻ പൂർണ്ണമായും അവസാനിപ്പിക്കേണ്ടതില്ലെന്ന് സമിതി വിലയിരുത്തുന്നു. മൊബൈൽ ത്രിവേണികളുടെ റൂട്ട് ക്രമീകരിച്ച് മൊബൈൽ ത്രിവേണികളുടെ സേവനം ശ്രാമീണമേഖലകളിൽ പ്രത്യേകിച്ചും തീരദേശമേഖലകളിലും ആടിവാസി മേഖലകളിലും ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിന് വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. ബിസിനസ്സ് വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ വേണ്ട കൃത്യമായ പഠനം നടത്തി കരാർ അടിസ്ഥാനത്തിലോ മറ്റോ വാഹനങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി ഈ ബിസിനസ്സ് ശൃംഖല ഒന്നായി പരിഷ്കരിക്കാനും ഇപ്പോൾ പ്രവർത്തനക്ഷമമല്ലാത്ത വാഹനങ്ങൾ ലേലം ചെയ്ത് വിൽക്കാനും ഉള്ള നടപടികൾ കൺസ്യൂമർഫെഡ് സ്വീകരിക്കുന്നത് അഭികാമ്യമാകുമെന്ന് സമിതി വിലയിരുത്തുന്നു.

(11) 'ഒഴുകുന്ന ത്രിവേണി സ്റ്റോറുകൾ' എന്ന ആശയത്തോടെ സ്ഥാപിച്ച ഏഴ് ഫ്ലോട്ടിങ് ത്രിവേണി സ്റ്റോറുകൾ കൺസ്യൂമർഫെഡിനു കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. കൊല്ലം ജില്ലയിലെ ചവറ, കണ്ടറ, ആലപ്പുഴ ജില്ലയിലെ ഹരിപ്പാട്, കട്ടനാട്, അപ്പർ കട്ടനാട്, കോട്ടയം ജില്ലയിലെ പുതുപ്പള്ളി, എറണാകുളം ജില്ലയിലെ പനങ്ങാട് എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിലായാണ് ഫ്ലോട്ടിങ് ത്രിവേണികൾ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നത്.

രണ്ടരക്കോടിയിലേറെ രൂപ മുതൽമുടക്കിൽ ആരംഭിച്ച ഈ സംരംഭം കൃത്യമായ ആസൂത്രണമില്ലായ്മ, പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ ലൈസൻസിന്റെ അഭാവം, ജീവനക്കാരുടെ ഉത്തരവാദിത്തമില്ലായ്മ, മാനേജ്മെന്റിന്റെ കെടുകാര്യസ്ഥത എന്നിവ കാരണം പരാജയപ്പെടുകയാണുണ്ടായത്. നിലവിൽ ഒരു പ്ലോട്ടിങ് ത്രിവേണിപോലും പ്രവർത്തിക്കുന്നില്ല. ആകെയുള്ള എഴ് ബോട്ടുകളിൽ ആറെണ്ണവും ഗുരുതരമായ കേടുപാടുകൾ വന്ന് നശിച്ചുപോയിട്ടുണ്ട്. ഒരു ബോട്ട് കായലിൽ മുങ്ങിപ്പോയത് ഭാഗികമായി ഉയർത്തി നിർത്തിയിട്ടുണ്ട്. കൺസ്യൂമർ ഫെഡറേഷന്റെ പ്ലോട്ടിങ് ത്രിവേണികളായ ബോട്ടുകൾ എല്ലാം ഔട്ട്വേർഡ് എഞ്ചിൻ ഉപയോഗിച്ചാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. വേണ്ടത്ര പ്ലാനിംഗ് നടത്താതെയും പ്രവർത്തനത്തിനാവശ്യമായ ലൈസൻസുകൾ നേടാതെയും തുടങ്ങിയ ഈ സംരംഭം കൺസ്യൂമർഫെഡറിന് വലിയ സാമ്പത്തിക ബാധ്യത വരുത്തുകയുണ്ടായി എന്ന് സമിതി വിലയിരുത്തുന്നു. ഇത്തരം ബോട്ടുകളുടെ എഞ്ചിൻ മാറ്റി ഇൻവേഡ് എഞ്ചിനാക്കാമോയെന്ന് പരിശോധിച്ചതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഫെറോസിമന്റ് കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഈ ബോട്ടുകളുടെ എഞ്ചിൻ ഇപ്രകാരം മാറ്റുന്നത് പ്രായോഗിക ബുദ്ധിമുട്ടും വന്നിച്ച് സാമ്പത്തിക ചെലവും ഉണ്ടാക്കുമെന്നതിനാൽ അഭിലാഷണീയമല്ല എന്ന് സമിതി വിലയിരുത്തുന്നു. മൊബൈൽ ത്രിവേണികളും പ്ലോട്ടിങ് ത്രിവേണികളും വഴി ഏകദേശം 7.67 കോടി രൂപ നഷ്ടം സംഭവിച്ചതായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു.

(12) ഗ്രാമീണമേഖലയിലെ താഴ്ന്ന വരുമാനശ്രീലുള്ള ജനങ്ങൾക്ക് ഉപകാരപ്രദമാകുംവിധം 1997-ൽ സർക്കാരിന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം ആരംഭിച്ച പൊതുവിതരണ കേന്ദ്രങ്ങളായ നീതിസ്റ്റോറുകളാണ് കൺസ്യൂമർഫെഡറിന്റെ മറ്റൊരു പ്രധാന ബിസിനസ്സ് ഡിവിഷൻ. പ്രാഥമിക സർവ്വീസ് സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്കു കീഴിലാണ് ഇവ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. സബ്സിഡി നിരക്കിലുള്ള നിത്യോപയോഗ ഉല്പന്നങ്ങളാണ് നീതിസ്റ്റോറുകൾ വഴി പ്രധാനമായും വിതരണം ചെയ്യുന്നത്. യഥാർത്ഥ ഉപഭോക്താവിനു തന്നെ അവശ്യസാധനങ്ങൾ വിതരണം നടത്തിയെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്താനായി വില്പന റേഷൻ കാർഡുകൾ വഴി നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനാൽ ദുരുപയോഗസാധ്യത കുറയുന്നു. വിപണി വിലയേക്കാൾ 10% മുതൽ 20% വരെ വിലക്കുറവിലാണ് ഇവിടെ നിന്നും സാധനങ്ങൾ വില്പന നടത്തുന്നത്. കേന്ദ്രീകൃത പർച്ചേസ് സംവിധാനവും രൊക്കം തുക കൊടുത്ത് സ്ത്രോതസ്സിൽ നിന്നും വാങ്ങുന്നതും കൊണ്ടാണ് ഇത്രയധികം വിലക്കുറവിൽ സാധനങ്ങൾ വില്പന നടത്താൻ കഴിയുന്നത്. നീതിസ്റ്റോറുകളുടെ മുതൽമുടക്കും മേൽനോട്ടവും അതാത് സഹകരണസംഘങ്ങൾ തന്നെയാണ് വഹിക്കുന്നത്. ഈ സ്റ്റോറുകൾക്ക് ആവശ്യമായ ചരക്കുകൾ സഹകരണസംഘങ്ങൾ ഇൻഡന്റ് ചെയ്യുകയും കൺസ്യൂമർഫെഡ് ടെണ്ടർ വഴി വില ഉറപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. വില സ്വീകാര്യമായാൽ സഹകരണസംഘങ്ങൾ മുൻകൂർ തുക അടയ്ക്കുകയും ദിവസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ സാധനങ്ങൾ സപ്ലൈ ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നു.

കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ സ്വന്തം സ്റ്റോറുകളായ ത്രിവേണികളുടെയും സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്കു കീഴിലുള്ള നീതിസ്റ്റോറുകളുടെയും ടെൻഡർ ഒരുമിച്ചാണ് ചെയ്യുന്നത്. ആവശ്യമായ വസ്തുക്കളുടെ ഇൻഡൻ്റ് കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ റീജിയണൽ ഓഫീസുകളിൽ ശേഖരിച്ച് സംസ്ഥാന തലത്തിൽ ഏകോപിപ്പിച്ച് പർച്ചേസ് ഓർഡർ നൽകുന്നു. ഇൻഡൻ്റ്റിനൊപ്പം അഡ്വാൻസായി സംഘങ്ങൾ 80% തുക അടയ്ക്കുന്നതിനാൽ കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ പ്രവർത്തനമുഖധനത്തിന്റെ അപര്യാപ്ത ഗണ്യമായി കുറയ്ക്കാൻ കഴിയുന്നു. ഇൻഡൻ്റ് ലഭിച്ചശേഷം ഇ ടെൻഡർ നൽകുന്നതു വഴിയും അതിനുശേഷം പർച്ചേസ് കമ്മിറ്റി നെഗോഷിയേഷൻ നടത്തുന്നതു വഴിയും അഴിമതി തടയാനാകുകയും രേതുവഴി ഗുണനിലവാരമുള്ള ഉല്പന്നങ്ങൾ ലഭിക്കുമെന്നതും ഈ സംവിധാനത്തിന്റെ മേന്മയാണ്. കൺസ്യൂമർ ഫെഡിന്റെ വലിയ മുതൽമുടക്കില്ലാത്ത ബിസിനസ്സ് വിഭാഗമാണിത്. ആയതിനാൽ കൂടുതൽ നീതിസ്റ്റോറുകൾക്ക് ആവശ്യമായ സാധനങ്ങൾ കേന്ദ്രീകൃത പർച്ചേസ് നടത്തുന്നതു വഴി ലാഭമാർജിൻ ഉയർത്താവുന്നതാണ്. നീതിസ്റ്റോറുകൾ തുടങ്ങാൻ സന്നദ്ധമായ സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് കാലതാമസമില്ലാതെ അനുമതി ലഭ്യമാക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

(13) അർദ്ധ സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളോ സന്നദ്ധ സംഘടനകളോ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളോ സഹകരണസ്ഥാപനങ്ങളോ വാടകരഹിതമായി സ്ഥലം അനുവദിച്ച ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റുകളിൽ കൺസ്യൂമർഫെഡ് ആരംഭിച്ച എല്ലാ നന്മസ്റ്റോറുകളും നഷ്ടത്തിലാണ് പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നത്. കൺസ്യൂമർഫെഡിനെ കടുത്ത സാമ്പത്തിക പ്രതിസന്ധിയിലാക്കിയതിന് ഒരു പ്രധാന കാരണം ഈ നന്മ സ്റ്റോറുകളാണ്. 30% വരെ വിലക്കുറവിലാണ് സാധനങ്ങൾ നന്മസ്റ്റോറുകൾ വഴി വില്പന നടത്തിയിരുന്നതെങ്കിലും പ്രതിദിനം 500/-രൂപ പോലും വിറ്റുവരവില്ലാത്ത ധാരാളം നന്മ സ്റ്റോറുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് കണക്കുകൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇത്തരം സ്റ്റോറുകളിൽ ആവശ്യത്തിൽ കൂടുതൽ ദിവസവേതനക്കാരെ നിയമിച്ചതുമൂലം നഷ്ടം പിന്നെയും കൂടി. ഇത്തരം സാഹചര്യം ആവർത്തിക്കാതിരിക്കാൻ പ്രതിമാസ വിറ്റുവരവിനും ലാഭത്തിനും ആനുപാതികമായി ജീവനക്കാരുടെ എണ്ണം തിട്ടപ്പെടുത്തി, വിറ്റുവരവ് കൂടുതലുള്ള ഔട്ട്ലെറ്റുകളിൽ കൂടുതൽ ജീവനക്കാരുടെ സേവനം ലഭ്യമാകുന്ന രീതിയിൽ നന്മ സ്റ്റോറുകളിലെ ജീവനക്കാരെ പുനർവിന്യസിക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. നന്മ സ്റ്റോറുകൾ നടത്തിയതു വഴി കൺസ്യൂമർഫെഡിന് ഏകദേശം 178 കോടി രൂപയോളം നഷ്ടം വന്നിട്ടുണ്ടെന്ന് അനുമാനിക്കപ്പെടുന്നു. കരാർ കാലാവധി അവസാനിച്ച മുറയ്ക്ക് വാടകരഹിതമായി പ്രവർത്തിച്ച സ്ഥലങ്ങൾ പലതും ഒഴിഞ്ഞു കൊടുക്കേണ്ടി വന്നതും വില്പനക്കുറവുമൂലം തുടർച്ചയായി നഷ്ടത്തിലേക്ക് നീങ്ങിയതും വഴി ജീവനക്കാരുടെ വേതനം, വൈദ്യുതി, ടെലിഫോൺ, യാത്രാപ്പടി എന്നീയിനങ്ങളിൽ വരുന്ന തുക മുഴുവനായും കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ ബാധ്യതയായി മാറി. ഈ സാഹചര്യങ്ങൾമൂലം നന്മ സ്റ്റോറുകളുടെ

പ്രവർത്തനം ക്രമേണ മന്ദീഭവിക്കാൻ ഇടയായി. നിലവിൽ കൺസ്യൂമർഫെഡ് നേരിട്ട് നടത്തുന്ന നന്മ സ്റ്റോറുകൾ ഇപ്പോഴും പ്രവർത്തിക്കുന്നു. 18-10-2016-ലെ കണക്കുകൾപ്രകാരം കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ കീഴിൽ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന 746 നന്മ സ്റ്റോറുകളും സംഘങ്ങളുടെ കീഴിൽ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന 384 നന്മ സ്റ്റോറുകളും നിർത്തലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. നഷ്ടത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന നന്മ സ്റ്റോറുകൾ നിർത്തലാക്കിയതു വഴി 2266 ദിവസവേതനക്കാരുടെ സേവനം ഒഴിവാക്കാൻ കൺസ്യൂമർഫെഡിന് കഴിഞ്ഞു. ഈയിനത്തിൽ പ്രതിമാസം ഒന്നരക്കോടിയിലേറെ രൂപയുടെ ചെലവ് കുറയ്ക്കാനായി നഷ്ടത്തിലായ നന്മ സ്റ്റോറുകൾ നിർത്തലാക്കിയതിന് അനുപാതികമായി ബദൽമാർഗ്ഗമെന്ന നിലയിൽ കൂടുതൽ നീതിസ്റ്റോറുകൾ പ്രവർത്തിപ്പിക്കണമെന്നും ഇവ ഏറ്റെടുത്തു നടത്താൻ തയ്യാറായി വരുന്ന പഞ്ചായത്ത്/കൂടുംബശ്രീ യൂണിറ്റുകളെ അവ ഏറ്റെടുത്ത് നടത്താൻ അനുവദിക്കണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

(14) കൺസ്യൂമർഫെഡ് നടത്തുന്ന നീതി മെഡിക്കൽ സ്റ്റോറുകൾ 1998 നവംബർ 1-ാം തീയതിയാണ് പ്രവർത്തനമാരംഭിച്ചത്. ജീവൻരക്ഷാ മരുന്നുകൾക്ക് വിലയേറിയ സാഹചര്യത്തിൽ സാധാരണജനങ്ങൾക്ക് താങ്ങാവുന്ന തരത്തിൽ വിപണിയിലേയ്ക്കുമാത്രം 13% മുതൽ 65% വരെ വില കുറച്ചാണ് നീതി മെഡിക്കൽ സ്റ്റോറുകൾ വഴി മരുന്ന് വില്പന നടത്തുന്നത്. പ്രാരംഭവേളയിൽ പ്രാഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന നീതി മെഡിക്കൽ സ്റ്റോറുകൾ മാത്രമാണ് ഉണ്ടായിരുന്നത്, എന്നാൽ ഇവ മാത്രം പര്യാപ്തമല്ല എന്നു കണ്ട് കൺസ്യൂമർഫെഡ് നേരിട്ട് നടത്തുന്ന നീതിമെഡിക്കൽ സ്റ്റോറുകൾ തുടങ്ങുകയുണ്ടായി. ഇപ്രകാരമുള്ള 85 നീതി മെഡിക്കൽസ്റ്റോറുകളും സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ കീഴിൽ 655 നീതി മെഡിക്കൽ സ്റ്റോറുകളും നിലവിൽ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നുണ്ട്. ഇതു വഴി ബ്രാൻഡ് കമ്പനികളുടെ മരുന്നുകൾ കൂടാതെ അത്യാവശ്യ ഘട്ടങ്ങളിൽ ആവശ്യത്തിനനുസരിച്ച് ജനറിക് മരുന്നുകളും വില്പന നടത്തുന്നു. സഹകരണസംഘങ്ങൾ വഴി നടത്തുന്ന നീതി മെഡിക്കൽ സ്റ്റോറുകൾ നൽകുന്ന ഇൻഡസ്റ്റ് പ്രകാരമുള്ള എല്ലാ മരുന്നുകളും കൺസ്യൂമർഫെഡാണ് വാങ്ങി നൽകുന്നത്. നിലവിൽ ഏകദേശം 77-ഓളം കമ്പനികളുടെ മരുന്നുകൾ പ്രസ്തുത കമ്പനികളുടെ സി & എഫ് ഏജൻസികളിൽ നിന്നും വാങ്ങി കൺസ്യൂമർഫെഡ് വിതരണം ചെയ്യുന്നു. ഈ ആവശ്യത്തിലേക്കായി 7 നീതിമെഡിക്കൽ വെയർഹൗസുകളും കൺസ്യൂമർഫെഡിനുണ്ട്. വൻകിട മരുന്ന കമ്പനികളുടെ ചുഷണത്തിൽ നിന്നും പൊതുജനങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കുകയും ജീവൻരക്ഷാ മരുന്നുകൾ കുറഞ്ഞവിലയ്ക്ക് ലഭ്യമാക്കാൻ സഹായിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഈ സംരംഭം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും പ്രവർത്തനം വിപുലീകരിക്കുന്നതിനും കൂടുതൽ ജനറിക് മരുന്നുകളും ജീവൻ രക്ഷാ മരുന്നുകളും നീതിമെഡിക്കൽ സ്റ്റോറുകളിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. മരുന്നുകളുടെ പർച്ചേസ് സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങൾ റെഗുലേറ്ററിയം വേണ്ട മേഖലയായതിനാൽ ആ രംഗത്തു

പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ സേവനം കൺസ്യൂമർഫെഡിന് വിട്ടു നൽകാൻ സർക്കാർ തയ്യാറാകണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. ഇതു കൂടാതെ സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് കീഴിലുള്ള എല്ലാ നീതി മെഡിക്കൽ സ്റ്റോറുകളും അത്യാവശ്യമായ മരുന്നുകൾ കൺസ്യൂമർഫെഡ് വഴി മാത്രമേ വാങ്ങാവൂ എന്ന നിർദ്ദേശം നൽകണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. ഇതു വഴി നീതിമെഡിക്കൽ സ്റ്റോറുകൾ വഴിയുള്ള ബിസിനസ്സിന്റെ ലാഭമാർജിൻ കാര്യമായി വർദ്ധിക്കുമെന്നും മരുന്നുകളുടെ നേരിട്ടുള്ള വിപണി കൺസ്യൂമർഫെഡിന് ലഭിക്കാനുള്ള സാഹചര്യമുണ്ടാകുമെന്നും സമിതി വിലയിരുത്തുന്നു.

(15) 1998 -ൽ പാചകവാതകത്തിന് അതിരൂക്ഷമായ ക്ഷാമം നേരിട്ട അവസ്ഥയിൽ 'നീതിഗ്യാസ്' എന്ന പാചകവാതക വിതരണ ശൃംഖല കൺസ്യൂമർഫെഡ് രൂപീകരിച്ചു തുടക്കത്തിൽ സ്വന്തമായി ഫില്ലിങ്ങ് സംവിധാനം ഇല്ലാത്തതിനാൽ സ്വകാര്യ ഏജൻസികളെ ആശ്രയിച്ചതിനാലും ഇപ്രകാരം വിതരണം ചെയ്യുന്ന ഗ്യാസിന് കേന്ദ്രസബ്സിഡി ലഭിക്കാത്തതിനാലും ബിസിനസ്സ് ലാഭകരമായില്ല. 2000-ൽ പാലക്കാട് സ്വന്തമായി ഒരു ബോട്ട്ലിങ്ങ് പ്ലാന്റ് സജ്ജമാക്കിയശേഷം പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിപുലീകരിക്കുകയും 2007-ൽ 'സുനീതി ഗ്യാസ്' എന്ന പേരിൽ ഈ സംരംഭം പുനരാവിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. നിലവിൽ ഈ സംവിധാനം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന രണ്ടായിരത്തോളം ഉപഭോക്താക്കളുണ്ട്. എങ്കിലും മറ്റ് ഏജൻസികൾ വഴി എളുപ്പത്തിൽ ഗ്യാസ് കണക്ഷനും റീഫില്ലും ലഭിക്കുമെന്നതിനാലും അവയ്ക്ക് കേന്ദ്ര സബ്സിഡി ലഭിക്കുമെന്നതിനാലും ഈ സ്കീം ഉപയോഗിക്കുന്ന ഉപഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണം കുറഞ്ഞുവരികയാണ്. ഇക്കാരണത്താൽ വിതരണത്തിന് വേണ്ട ചെലവ് വർദ്ധിക്കുന്നു. നിലവിൽ കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള ഗ്യാസ് പ്ലാന്റിന്റെ സേവനം ബി.പി.സി.എൽ. (BPCL)-ന് കമ്മീഷൻ വ്യവസ്ഥയിൽ ഫില്ലിങ്ങിനായി നൽകുന്നതിനാൽ ഈ ബിസിനസ്സ് നിലനിർത്തിപ്പോരുന്നു. ഡൊമസ്റ്റിക് ഗ്യാസ് വിതരണം കൊമേഴ്സ്യൽ ആക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള നടപടികളും സ്വീകരിച്ചു വരികയാണ്. നീതി കൊമേഴ്സ്യൽ ഗ്യാസ് വിതരണം എത്രയും പെട്ടെന്ന് നടപ്പിലാക്കി നിലവിൽ ലക്ഷ്യമിടുന്ന പാലക്കാട് തൃശ്ശൂർ ജില്ലകളിൽ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനു വേണ്ട നടപടികൾ ഊർജ്ജിതപ്പെടുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

(16) 2001-2002 കാലഘട്ടത്തിൽ സർക്കാരിന്റെ മദ്യനയത്തിൽ വന്ന വ്യത്യാസം കാരണം വ്യാജ മദ്യത്തിന്റെ ഒഴുക്ക് തടയുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ കൺസ്യൂമർഫെഡ് വിദേശമദ്യഷാപ്പുകൾ ആരംഭിച്ചു. 36-ഓളം വിദേശമദ്യഷാപ്പുകളും 3 ബിയർ വില്പന കേന്ദ്രങ്ങളും കൺസ്യൂമർഫെഡിനുണ്ട് (31-3-2017 വരെ). ഇന്ന് കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ മുഖ്യലാഭ സ്രോതസ്സായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഈ സംരംഭം തുടക്കത്തിൽ ലൈസൻസിനും

മറ്റുമായി വൻതുക മുടക്കേണ്ടി വന്നിരുന്നു. 2006-07 വർഷം മുതൽ നാളിതുവരെയും ഈ ബിസിനസ്സ് ലാഭകരമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു. മദ്യം വാങ്ങുന്നതിന് ആനുപാതികമായി ഇൻസന്റീവ്സ് കൂടി ലഭിക്കുന്നതിനാൽ ഇതു വഴിയുള്ള ലാഭവരുമാനം കൂടുതലാണ്. എന്നാൽ മുൻവർഷങ്ങളിൽ വിലന കൂടിയിരുന്നിട്ടും അതിന് അനുസരിച്ചുള്ള ഇൻസന്റീവ് കൺസ്യൂമർഫെഡിന് ലഭിച്ചിരുന്നില്ല എന്ന് കാണുന്നതിനാൽ ഈ ബിസിനസ്സിൽ ക്രമക്കേട് നടന്നിട്ടുണ്ടോയെന്ന് പരിശോധിക്കാവുന്നതാണ്. കൺസ്യൂമർഫെഡിന് 2001-02 കാലഘട്ടത്തിൽ 5.23 ലക്ഷം രൂപ ഇൻസന്റീവ് ലഭിച്ചിരുന്നു. 177.86 കോടി രൂപയുടെ മദ്യമാണ് ഈ കാലത്ത് വാങ്ങിയത്. 2014-2015-ൽ 4.10 ലക്ഷം രൂപ മാത്രമാണ് ഇൻസന്റീവ് ലഭിച്ചത്. 894.57 കോടി രൂപയുടെ മദ്യമാണ് ഈ കാലത്ത് വാങ്ങിയത്. മദ്യ വിലനയിൽ വൻ വർദ്ധനവ് ഉണ്ടായിട്ടും കൺസ്യൂമർഫെഡിന് ലഭിച്ച ഇൻസന്റീവിൽ കുറവുണ്ടായതിനു കാരണമായ സാഹചര്യം വസ്തുനിഷ്ഠമായി പരിശോധിച്ച് റിപ്പോർട്ട് നൽകണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. സംസ്ഥാന-ദേശീയ പാതയോരങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന മദ്യവിലന കേന്ദ്രങ്ങൾ അടച്ചുപൂട്ടണമെന്ന സുപ്രീം കോടതി വിധിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ 23 വിദേശമദ്യഷോപ്പും 1 ബിയർ ഷോപ്പും കൺസ്യൂമർഫെഡ് ഇതിനോടകം മാറ്റി സ്ഥാപിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. 28 വിദേശ മദ്യഷോപ്പുകളും 2 ബിയർ ഷോപ്പുകളും ഉൾപ്പെടെ ആകെ 30 ഷോപ്പുകളാണ് ദേശീയ സംസ്ഥാന പാതയോരത്ത് സ്ഥിതി ചെയ്തിരുന്നത്. നിലവിൽ 7 ഔട്ട്ലെറ്റുകൾ സ്വയംസേവനകേന്ദ്രങ്ങളായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു. വിദേശമദ്യഷോപ്പുകൾക്ക് മുന്തിലുള്ള ആൾത്തരിക്ക് ലാലുകരിക്കുന്നതിനും ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് നേരിട്ട് തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനാണ് പ്രീമിയം ഇനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി സെൽഫ് സർവ്വീസ് കൗണ്ടറുകൾ തുടങ്ങിയത്. 2016-17 കാലയളവിലെ വിറ്റുവരവിൽ മുൻവർഷത്തേക്കാൾ ശരാശരി 60.33 കോടി രൂപയുടെ വിലന വർദ്ധനവും 7.04 കോടിയുടെ വരുമാന വർദ്ധനവും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

(17) കൺസ്യൂമർഫെഡ് നടത്തുന്ന നോട്ടുബുക്ക് നിർമ്മാണയൂണിറ്റ് തൃശ്ശൂർ ജില്ലയിലെ കിരംകുളത്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ത്രിവേണി നോട്ടുബുക്കുകൾ എന്ന ബ്രാൻഡ് നെയിമിൽ ഗുണമേന്മയുള്ള നോട്ടുബുക്കുകൾ ഉല്പാദിപ്പിച്ച് വിതരണം ചെയ്യുന്ന ഈ യൂണിറ്റിന്റെ സ്ഥാപിതശേഷി പ്രതിവർഷം 1200 ടൺ ആണ്. കേരളത്തിൽ 11 പ്രാദേശിക ഓഫീസുകൾക്ക് കീഴിലുള്ള ത്രിവേണി സ്റ്റോറുകൾ വഴിയും സ്പെഷൽ മാർക്കറ്റുകൾ വഴിയുമാണ് ഈ നോട്ടുബുക്കുകൾ വിറ്റഴിക്കുന്നത്. മാർക്കറ്റിലുള്ള മറ്റു മുന്തിയ ബ്രാൻഡുകളുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ നല്ല ഗുണമേന്മ അവകാശപ്പെടാവുന്ന ത്രിവേണി നോട്ടുബുക്കുകൾ എം.ആർ.പി.യേക്കാൾ 15% വരെ വിലക്കുറവിലാണ് ലഭ്യമാക്കുന്നത്. ഇവയുടെ സംഭരണത്തിനായി NCDC-യുടെ സഹായത്താൽ ഒരു ഗോഡൗൺ കിരംകുളത്ത് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. തുടക്കത്തിൽ കാര്യമായ വരുമാനം കൺസ്യൂമർഫെഡിന് നേടിക്കൊടുത്ത ഈ ബിസിനസ്സ് സംരംഭം കൃത്യമായ വിപണിയിടപെടലിന് കാട്ടിയ

അലംഭാവം കാരണം 2014 മുതൽ വില്പനയിൽ ഗണ്യമായ കുറവുണ്ടാകുകയും വിപണിയിൽ 31.46 ലക്ഷം നോട്ടുബുക്കുകൾ കെട്ടിക്കിടക്കാനുള്ള സാഹചര്യമുണ്ടാകുകയും ചെയ്തു. ഏകദേശം 4.68 കോടി രൂപയുടെ നോട്ടുബുക്കുകൾ ആണ് ഇപ്രകാരം വിപണിയിൽ വില്പന നടത്താതെ കെട്ടിക്കിടന്നത്. ത്രിവേണി നോട്ടുബുക്കുകളുടെ രൂപകല്പനയിലും മറ്റും കാലാനുസൃതമായ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തി കൂടുതൽ ജനപ്രിയമാക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണമെന്നും ഉറർജ്ജിതമായ വിപണി തുടര്പെടലുകൾ നടത്തിയും കൂടുതൽ സ്റ്റുഡന്റ് മാർക്കറ്റുകൾ സംഘടിപ്പിച്ചും വിൽപന വർദ്ധിപ്പിക്കാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ നടത്തണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. സ്കൂൾ പ്രവേശന സമയങ്ങളിൽ പൊതുവിപണിയിലെ പഠനസാമഗ്രികളുടെ വിലക്കയറ്റം ചെറുക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാനവ്യാപകമായി നടത്താനുള്ള സ്റ്റുഡന്റ് മാർക്കറ്റുകൾ സാധാരണക്കാരന് വലിയൊരു സഹായമാണ്. വിദ്യാർത്ഥികൾക്കാവശ്യമായ മുഴുവൻ സാധനങ്ങളും വിപണിയിലേയ്ക്കൊഴും 20% വരെ വിലക്കുറവിലാണ് നൽകുന്നത്. പ്രമുഖ കമ്പനികളുടേയും അതോടൊപ്പം കടുബശ്രീ പോലുള്ള കൂട്ടായ്മകളുടെയും ഉല്പന്നങ്ങൾ ഇതു വഴി വിപണനം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ആവശ്യമായ മുഴുവൻ ഉല്പന്നങ്ങളും ഒരു കടക്കിഴിയിൽ എന്ന ആശയത്തിൽ നിന്ന് ഉടലെടുത്ത സ്റ്റുഡന്റ് മാർക്കറ്റുകൾ വരും വർഷങ്ങളിൽ കൂടുതൽ പ്രചാരത്തിലാക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. കാലാനുസൃതമായ ബിസിനസ്സ് തന്ത്രങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ട് ഓൺലൈനായി ഈ ഉല്പന്നങ്ങൾ പർച്ചേസ് ചെയ്യാനുള്ള സംവിധാനമൊരുക്കുന്നത് അഭികാമ്യമാണ്. സഞ്ചരിക്കുന്ന സ്റ്റുഡന്റ് മാർക്കറ്റുകളും നിലവിൽ കൺസ്യൂമർഫെഡ് അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. വരും കാലങ്ങളിൽ എല്ലാ നിയോജകമണ്ഡലങ്ങളിലും കറഞ്ഞത് ഒരേണ്ണമെന്ന നിലയിൽ പ്രാഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങളുടേയും സ്കൂളുകളുടേയോ നേതൃത്വത്തിൽ 'ഇവ വിപുലീകരിക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

(18) 2005-ൽ കനംകുളത്ത് നോട്ടുബുക്ക് നിർമ്മാണ യൂണിറ്റിനോടനുബന്ധിച്ച് ഓഫീസ് സ്റ്റേഷനറി/കമ്പ്യൂട്ടർ അനുബന്ധ സാമഗ്രികൾ എന്നിവയുടെ ഉല്പാദന യൂണിറ്റും കൺസ്യൂമർഫെഡ് തുടങ്ങി. ഇത് പിന്നീട് 'ഇ-ത്രിവേണി' എന്ന ബിസിനസ്സ് സംരംഭമായി മാറുകയുണ്ടായി. എല്ലാവിധ ഓഫീസ് സ്റ്റേഷനറി, കമ്പ്യൂട്ടർ സ്റ്റേഷനറി, ഹൗസ് ഹോൾഡ്, ഇലക്ട്രിക്കൽ ഇനങ്ങൾ എന്നിവ സർക്കാർ/അർദ്ധ സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങൾ, സ്കൂളുകൾ എന്നിവയ്ക്ക് മിതമായ നിരക്കിൽ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനായാണ് കൺസ്യൂമർ ഫെഡ് ഇ-ത്രിവേണി വിഭാഗം വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. സംസ്ഥാനത്ത് ഇപ്പോൾ തിരുവനന്തപുരം (2), കൊല്ലം (1), എറണാകുളം (1) എന്നിങ്ങനെ ആകെ നാല് ഇ-ത്രിവേണികളാണ് പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നത്. സംസ്ഥാനത്തുടനീളം 24 ഇ-ത്രിവേണി സ്റ്റേഷനറി സെന്ററുകൾ കൂടി ആരംഭിക്കുന്നതിന് സർക്കാർ 1.85 കോടി രൂപ സബ്സിഡി അനുവദിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ഇതിൽ 9 എണ്ണം പ്രവർത്തനം തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. അപ്രകാരം ആകെ 13 ഇ-ത്രിവേണികൾ

പ്രവർത്തിക്കുന്നു. (പത്തനംതിട്ട, കോട്ടയം വയനാട്, പാലക്കാട്, കോഴിക്കോട്, ആലപ്പുഴ, തൃശൂർ, മലപ്പുറം, ഇടുക്കി). എല്ലാ സർക്കാർ/അനുബന്ധ ഓഫീസുകൾക്കും ആവശ്യമായ സ്റ്റേഷനറി വാങ്ങാവുന്ന തരത്തിൽ പുതിയ ഇ-ത്രിവേണികൾ സൗകര്യപ്രദമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ തുടങ്ങണമെന്നും സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും സ്കൂളുകൾക്കും മറ്റുപൊതുമേഖലസ്ഥാപനങ്ങൾക്കും ആവശ്യമായ ഓഫീസ് സ്റ്റേഷനറി ഇവിടെ നിന്നും വാങ്ങുന്നതിന് മുൻഗണന നൽകുന്ന വിധത്തിൽ സർക്കാർ നിർദ്ദേശം നൽകണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

(19) മെഡിക്കൽ രംഗത്ത് സ്വകാര്യ രോഗ നിർണ്ണയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ചൂഷണം തടയുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ആലപ്പുഴയിലെ കായംകുളത്ത് തുടങ്ങിയ ശുശ്രൂഷാ ഹെൽത്ത് ക്ലിനിക്കൽ ലാബ് ചെയർവുമാരുടെ രോഗനിർണ്ണയം സാധ്യമാക്കാനുള്ള കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ ആദ്യസംരംഭമാണ്. പക്ഷേ ഈ രംഗത്ത് വേണ്ടത്ര പരിജ്ഞാനമുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ അഭാവവും അനുഭവ സമ്പത്തിന്റെ കുറവും വേണ്ടത്ര ആസൂത്രണമില്ലായ്മയും കാരണം കാര്യമായ വളർച്ച കൈവരിക്കാനായില്ല.

സ്വകാര്യ രോഗനിർണ്ണയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ചൂഷണം തടയുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ആരംഭിച്ച ശുശ്രൂഷാ ഹെൽത്ത് ക്ലിനിക്കുകളുടെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനും പ്രസ്തുത മേഖലയിൽ വൈദഗ്ധ്യമുള്ളവരുടെ സേവനം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും ക്ലിനിക്കുകളുടെ പ്രവർത്തനം കൂടുതൽ സ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിനും നടപടി സ്വീകരിക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

(20) കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി യോജിച്ച് നടത്തുന്നത് ഉത്സവകാല ചന്തകൾ ഫെഡറേഷന്റെ മറ്റൊരു പ്രധാന ജനോപകാരപ്രദമായ സംരംഭമാണ്. ഓണം, റംസാൻ, വിഷു, ക്രിസ്തുമസ് തുടങ്ങിയ ഉത്സവ സീസണുകളിൽ കൺസ്യൂമർഫെഡ് സഹകരണസംഘ ഔട്ട്ലെറ്റുകൾ മുഖേന അവശ്യസാധനങ്ങളും മറ്റു പച്ചക്കറികളും വിപണിയിലയക്കാൻ വളരെ വിലക്കുറവിൽ ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് വില്പന നടത്തുന്നു. ഉത്സവ സീസണുകളിലെ വിലക്കയറ്റം നിയന്ത്രിക്കുന്നതിൽ പ്രത്യേക പങ്കു വഹിക്കുന്ന ഈ വില്പനയിൽ 13 ഇനം സബ്സിഡി സാധനങ്ങളും 27 ഇനം നോൺ സബ്സിഡി സാധനങ്ങളും വിതരണം ചെയ്യുന്നു. നോൺ സബ്സിഡി സാധനങ്ങൾ വിപണി വിലയെക്കാൾ 20% മുതൽ 70% വരെ വിലക്കുറവിലാണ് വില്പന നടത്തുന്നത്. 2016-ലെ കണക്കുകൾ പ്രകാരം കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഓണം-ബക്രിദ് ചന്തകൾ വഴി 40.74 കോടി രൂപയുടെ നിത്യോപയോഗസാധനങ്ങൾ വില്പന നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. 30 ലക്ഷം പേർ കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ വില്പനശാലയിൽ നിന്ന് സാധനങ്ങൾ വാങ്ങിയതിൽ 15 ലക്ഷം പേർക്ക് സബ്സിഡി ആനുകൂല്യം ലഭ്യമായിട്ടുണ്ട്. 15 ലക്ഷം ഉപഭോക്താക്കൾക്കായി

13 സബ്സിഡി ഇനങ്ങളിലായി ആകെ 12061 ടൺ ഭക്ഷ്യവസ്തുക്കളാണ് വില്പന നടത്തിയിട്ടുള്ളത്. 26-6-2016 മുതൽ 5-7-2016 വരെ പ്രവർത്തിച്ച റംസാൻ ചന്തകൾക്കായി 1930 വില്പന കേന്ദ്രങ്ങളും 4-9-2016 മുതൽ 13-9-2016 വരെയുള്ള ഓണചന്തകൾക്കായി 2012 വില്പന കേന്ദ്രങ്ങളും 21-12-2016 മുതൽ 26-12-2016 വരെയുള്ള ക്രിസ്തുമസ് ചന്തകൾക്കായി 5 വില്പന കേന്ദ്രങ്ങളും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ സബ്സിഡി വില്പനയിലൂടെ കൺസ്യൂമർ ഫെഡിനേഷനാകുന്ന നഷ്ടം വലുതാണ്. മേൽ പറഞ്ഞ പ്രകാരം സബ്സിഡി സാധനങ്ങൾ വിതരണം ചെയ്തതിലൂടെ 2016 റംസാൻ ചന്തകൾമൂലം 13.76 കോടി രൂപയും 2016 ഓണചന്തകൾമൂലം 6.02 കോടി രൂപയും 2016 ക്രിസ്തുമസ് ചന്തകൾമൂലം 3.16 ലക്ഷം രൂപയും കൺസ്യൂമർഫെഡിന് നഷ്ടം വന്നതായി കണക്കുകൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ള സബ്സിഡി തുക സർക്കാർ യഥാസമയം തന്നെ കൺസ്യൂമർഫെഡിന് നൽകേണ്ടതുണ്ട്. ഗ്രാമീണ ജനതയ്ക്ക് ഏറെ ഉപകാരപ്രദമായ ഉത്സവകാലചന്തകൾ വിപുലീകരിക്കുന്നതിന് അടിയന്തര നടപടികൾ ഉണ്ടാകണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. ഉത്സവകാലങ്ങളിലെ വിലക്കയറ്റത്തെ നിയന്ത്രിക്കുവാൻ ഫലപ്രദമായ ഈ സംരംഭത്തിനായി കൺസ്യൂമർഫെഡിന് ബഡ്ജറ്റിൽ തുക വകയിരുത്തണമെന്നും ഓഡിറ്റുകൾ വേഗം പൂർത്തിയാക്കി സർക്കാരിൽ നിന്നും ലഭിക്കാനുള്ള സബ്സിഡി തുക എത്രയും വേഗം നേടിയെടുക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ ഉറപ്പിച്ച് തിരുത്തണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

(21) ഇതു കൂടാതെ സംസ്ഥാനത്ത് അരിവില ക്രമാതീതമായി ഉയർന്നപ്പോൾ പൊതുവിപണിയിലെ അരിവില കുറയ്ക്കുന്നതിനും അരിയുടെ ക്ഷാമം പരിഹരിക്കുന്നതിനും കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രാഥമിക സഹകരണസംഘങ്ങളെ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി കൺസോർഷ്യം രൂപീകരിച്ച് ഫലപ്രദമായി മാർക്കറ്റിൽ ഇടപെടുന്നതിന് കൺസ്യൂമർഫെഡിന് സാധിച്ചു. ഇതു വഴി 680 അരിക്കടകൾ സംസ്ഥാനത്താകമാനം പ്രവർത്തിക്കുകയും ഇവ വഴി സുവർണ്ണ മസ്കരി അരി കിലോക്ക് 25 രൂപ നിരക്കിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് വില്പന നടത്തുകയും ചെയ്തു. ഇവയുടെ പ്രവർത്തനം ഫലപ്രദമാണെന്ന് വിലയിരുത്തിയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കൂടുതൽ സംഘങ്ങൾക്ക് അരിക്കടകൾ തുടങ്ങുന്നതിനുള്ള അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. 2017 ഏപ്രിൽ വരെ 4800 ടൺ അരി വിതരണം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇവയുടെ നടത്തിപ്പിലേക്കായി സബ്സിഡി നിശ്ചയിച്ചിട്ടില്ല. സംഘങ്ങളുടെ ജനറൽ ഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ചാണ് ഇപ്പോൾ അരിക്കടകൾ നടത്തി വരുന്നത്.

(22) മേൽപ്പറഞ്ഞ സംരംഭങ്ങൾ കൂടാതെ ത്രിവേണിയുടെ കുറിപൗഡർ യൂണിറ്റ് സ്വന്തമായി വികസിപ്പിച്ചെടുത്ത അക്കൗണ്ടിംഗ് സോഫ്റ്റ്‌വെയറായ ബീ ബീ സോഫ്റ്റ്‌വെയർ (Bee Bee Software) സംസ്ഥാനത്തുടനീളമായി 30 ഗോഡൗണുകൾ, കമ്പ്യൂട്ടറുകളുടെ വാർഷിക അറ്റകുറ്റ പണികൾക്കുള്ള കരാർ എന്നിവയും കൺസ്യൂമർഫെഡിനുണ്ട്.

(23) ഉല്പന്നങ്ങളുടെ കേന്ദ്രീകൃത പർച്ചേസ് നടപ്പാക്കുന്നതിൽ വന്ന കാലതാമസവും ഇ-പർച്ചേസ് പോലുള്ള ആധുനിക രീതികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിലുണ്ടായ താമസവും സ്ഥാപനത്തിന് വലിയ രീതിയിൽ നഷ്ടമുണ്ടാക്കി. കൺസ്യൂമർഫെഡ് വലിയൊരു റിട്ടെയിൽ ശൃംഖല ആയതിനാൽ സാധനങ്ങളുടെ കേന്ദ്രീകൃത പർച്ചേസ് വഴി വലിയ ലാഭമുണ്ടാക്കാം എന്നു മാത്രമല്ല സംസ്ഥാന വ്യാപകമായി ലഭിക്കുന്ന ഇൻഡസ്റ്റ്രിയോടൊപ്പം സംഘങ്ങൾ അഡ്വാൻസ് ഇക് അടയ്ക്കുന്നതു വഴി പ്രവർത്തന മൂലധനത്തിന്റെ ആവശ്യകത കുറയ്ക്കുവാനും കഴിയും. അമിതമായ രാഷ്ട്രീയാധിപത്യത്താൽ വലയുന്ന മാനേജ്മെന്റ്, സാമ്പത്തിക അച്ചടക്കമില്ലായ്മ, ആവശ്യത്തിലധികമുള്ള ജീവനക്കാർ, വേണ്ടത്ര പഠനവിധേയമാക്കാതെയും ലാഭക്ഷമത വിലയിരുത്താതെയും തുടങ്ങിയ പുതിയ ബിസിനസ് സംരംഭങ്ങൾ, ഉയർന്ന പലിശയ്ക്കെടുത്ത ബാങ്ക് വായ്പകൾ, സർക്കാർ സബ്സിഡി നേടിയെടുക്കാൻ ഉള്ള കാലതാമസം, വാടകയ്ക്ക് എടുത്തിരിക്കുന്ന ഗോഡൗണുകളും മറ്റ് കെട്ടിടങ്ങളും, ജീവനക്കാരുടെ കെടുകാര്യസ്ഥത, കാലത്തിനൊത്ത മാർക്കറ്റിംഗ് തന്ത്രങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിലുണ്ടായ വീഴ്ച എന്നീ വിവിധ കാരണങ്ങളാൽ കൺസ്യൂമർഫെഡ് നഷ്ടത്തിലായിരുന്നു. എന്നാൽ ഇ-ടെൻഡർ നടപ്പാക്കിയതിലൂടെ സുതാര്യത കൊണ്ടുവരുന്നതിനും അഴിമതി ഇല്ലായ്മ ചെയ്യുന്നതിനും കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ലാഭകരമല്ലെന്നു കണ്ടെത്തിയ സംരംഭങ്ങൾ അവസാനിപ്പിക്കുകയും ജീവനക്കാരുടെ എണ്ണം ശാസ്ത്രീയമായി തിട്ടപ്പെടുത്തി അധികമായി നിയമിക്കപ്പെട്ട താല്ക്കാലിക ജീവനക്കാരെ ഒഴിവാക്കിയും വിവിധ ഗോഡൗണുകളിൽ കെട്ടിക്കിടന്ന സാധനങ്ങൾ വിറ്റഴിച്ചും പലിശ നഷ്ടം ഒഴിവാക്കുന്നതിനായി വായ്പകൾ പുനഃക്രമീകരിച്ചും ഭരണചെലവുകൾ കുറച്ചും വിദേശമദ്യത്തിലെ ഇൻസെന്റീവ് നേരിട്ട് ഫെഡറേഷനിൽ ലഭ്യമാക്കിയും മോണിറ്ററിംഗ് ശക്തമാക്കിയും ഫെഡറേഷന്റെ പ്രവർത്തനം മെച്ചപ്പെടുത്തിയതായി കാണുന്നു.

(24) കൺസ്യൂമർഫെഡറേഷൻ പുനരുദ്ധരിച്ച് ലാഭകരമാക്കുക എന്ന ഉദ്ദേശത്തോടു കൂടി 2016 ജൂലൈ 27-ന് അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് കമ്മിറ്റി രൂപീകരിച്ചു. ഇതിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ സ്വീകരിച്ച താഴെപ്പറയുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ കൊണ്ട് ത്രിവേണി നീതി, ശുശ്രൂഷാ ലാബ് എന്നിവയൊഴികെ കൺസ്യൂമർഫെഡറിന്റെ മറ്റ് ആറ് വിഭാഗങ്ങളും പ്രവർത്തന ലാഭം നേടി:

- (i) ചെലവുചുരുക്കലിന്റെ ഭാഗമായി ജീവനക്കാരുടെ എണ്ണം ശാസ്ത്രീയമായി തിട്ടപ്പെടുത്തി ആവശ്യത്തിലധികം നിയമിച്ചിരുന്ന താല്ക്കാലിക ജീവനക്കാരുടെ സേവനം ഒഴിവാക്കി. ഇപ്രകാരം പ്രവർത്തന ചെലവ് കുറച്ചതിലൂടെ ഭരണചെലവ് വളരെയധികം കുറഞ്ഞു.
- (ii) ആവശ്യമില്ലാത്ത 20 ഗോഡൗണുകൾ ഒഴിവാക്കി. വാടകയിനത്തിൽ വൻതുക പ്രതിമാസം ലഭമായി.

- (iii) ത്രിവേണി, നിതി മെഡിക്കൽ സ്റ്റോർ എന്നിവയ്ക്ക് പ്രത്യേകം ടാർജ്ജ് നൽകി വിറ്റുവരവ് വർദ്ധിപ്പിച്ചു.
- (iv) ചാർട്ടേഡ് അക്കൗണ്ടന്റുമാരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഇന്റേണൽ ഓഡിറ്റ് വിഭാഗത്തിന് രൂപം നൽകി. ദൈനംദിന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി സംഘടനാ രൂപം ചിട്ടപ്പെടുത്തി ജീവനക്കാർക്ക് ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും ചുമതലകളും നിർവ്വഹിച്ച് നൽകുകയും മോണിറ്ററിംഗ് ശക്തമാക്കുകയും ചെയ്തു.
- (v) വിദേശമദ്യത്തിന്റെ ഇൻസന്റീവ് നേരിട്ട് ഫെഡറേഷനിൽ ലഭ്യമാക്കിയതിലൂടെ ഈ ഇനത്തിൽ വരുമാന വർദ്ധനവ് ഉണ്ടായി.
- (vi) വിവിധ ഗോഡൗണുകളിൽ കെട്ടിക്കിടക്കുന്ന സാധനങ്ങൾ വിറ്റഴിച്ചു.
- (vii) നഷ്ടത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന ത്രിവേണി/നന്മ സ്റ്റോറുകളുടെ പ്രവർത്തനം അവസാനിപ്പിച്ചു.
- (viii) പുതിയ പർച്ചേസ് പോളിസി രൂപീകരിച്ച് പ്രാഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങളെക്കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി പർച്ചേസ് കമ്മിറ്റി വിപുലീകരിച്ചു. റെക്കൺ പണം കൊടുത്ത് സാധനങ്ങൾ വാങ്ങി.
- (ix) ഉയർന്ന പലിശനിരക്കിൽ എടുത്തിരുന്ന വായ്പകൾ പുനഃക്രമീകരിച്ച് കുറഞ്ഞ പലിശനിരക്കിലാക്കിയതുമൂലം പലിശച്ചെലവ് വളരെയധികം കുറഞ്ഞു.

(25) മേൽപ്പറഞ്ഞ രീതിയിലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ കൊണ്ട് പ്രതിമാസ ഭരണച്ചെലവ് വിറ്റുവരവിന്റെ 7.25%-ൽ നിന്നും 6.75%ആയി ചുരുങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. വായ്പകൾ പുനഃക്രമീകരിച്ചതിലൂടെ മാത്രം പ്രതിമാസ പലിശ ചെലവ് 6.50 കോടി രൂപയിൽ നിന്ന് 3.25 കോടി രൂപയായി കുറയുന്ന സാഹചര്യമുണ്ടായി. കൺസ്യൂമർഫെഡറിനെ ലാഭത്തിലേക്കയർത്താൻ ആവശ്യമായ പ്രാരംഭ നടപടികൾ ഇതിനോടകം തന്നെ മാനേജ്മെന്റ് കൈക്കൊണ്ടു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സാമ്പത്തിക പ്രതിസന്ധിയിൽനിന്ന് കരകയറുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനാൽ കാര്യമായി പുതിയ സംരംഭങ്ങൾ ഒന്നും തന്നെ തുടങ്ങിയിട്ടില്ല. എന്നിരുന്നാലും അനുദിനം വളർച്ച കൈവരിക്കുന്ന റീട്ടെയിൽ മേഖലകളിലെ മറ്റ് വൻകിട കമ്പനികളുമായി മത്സരിക്കേണ്ടതിനാൽ നൂതനമായ ആശയങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ട് കാലാനുസൃതമായ മാറ്റങ്ങൾ ഇനിയും വരുത്തേണ്ടതുണ്ടെന്ന്

സമിതി വിലയിരുത്തുന്നു. തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ത്രിവേണി സൂപ്പർമാർക്കറ്റുകളിൽ നിന്ന് സാധനങ്ങൾ ഓൺലൈനായി വാങ്ങുന്നതിനുള്ള സംവിധാനമൊരുക്കണമെന്നും ഇത് വിജയകരമായി നടപ്പിലാവുന്നപക്ഷം ഈ ശൃംഖല വിപുലീകരിക്കണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. സ്ഥിരം ഉപഭോക്താക്കളെ ലക്ഷ്യമാക്കി പ്രിവിലേജ് കാർഡ് ഏർപ്പെടുത്തുന്നത് ഉചിതമാകുമെന്ന് സമിതി വിലയിരുത്തുന്നു. വിലക്കയറ്റം പിടിച്ചു നിർത്തി ശക്തമായ മാർക്കറ്റ് ഇടപെടൽ നടത്തുന്നതിനായി നീതി ശൃംഖല കൂടുതൽ വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിന് വേണ്ട നടപടികൾ കൺസ്യൂമർഫെഡ് നടത്തേണ്ടതുണ്ട്. പൂർണ്ണമായും കമ്പ്യൂട്ടർവൽക്കരിച്ച ഒരു ശൃംഖല കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ എല്ലാ ബിസിനസ് സംരംഭങ്ങളിലും ഉണ്ടാകേണ്ടതാണ്. ത്രിവേണി സ്റ്റോറുകളുടെ സൗകര്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന തോടൊപ്പം അവശ്യവസ്തുക്കളുടെ ലഭ്യതയും അതോടൊപ്പം ഗുണമേന്മയും കർശനമായും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

വി. കെ. ഇബ്രാഹീം കുഞ്ഞു്,
 ചെയർമാൻ,
 ഗവൺമെന്റ് നൽകുന്ന ഉറപ്പുകൾ സംബന്ധിച്ച സമിതി

സമിതിയുടെ ശുപാർശകൾ

ക്രമ നമ്പർ	ഖണ്ഡിക	ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പ്	ശുപാർശ
1	2	3	4
1	9	സഹകരണ വകുപ്പ്	നിലവിലുള്ള ത്രിവേണി സ്റ്റോറുകളെ ലാഭകരമാക്കാൻ വേണ്ട നടപടികൾ അടിയന്തരമായി സ്വീകരിക്കണമെന്നും വാടകരഹിതമായി കെട്ടിടങ്ങൾ ലഭ്യമാകുന്ന സാഹചര്യങ്ങളിലോ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളോ മറ്റേതെങ്കിലും സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളോ ഏറ്റെടുത്തു നടത്താൻ തയ്യാറാകുന്ന സാഹചര്യങ്ങളിലോ അനുയോജ്യമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ കൃത്യമായ വയബിലിറ്റി സ്റ്റഡി നടത്തിയ ശേഷം മാത്രം പുതിയ ത്രിവേണി സ്റ്റോറുകൾ തുടങ്ങാനുള്ള നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.
2	10	..	മൊബൈൽ ത്രിവേണി ഡിവിഷൻ പൂർണ്ണമായും അവസാനിപ്പിക്കേണ്ടതില്ലെന്ന് സമിതി വിലയിരുത്തുന്നു. മൊബൈൽ ത്രിവേണികളുടെ റൂട്ട് ക്രമീകരിച്ച് അവയുടെ സേവനം ഗ്രാമീണ മേഖലകളിൽ പ്രത്യേകിച്ചും തീരദേശമേഖലകളിലും ആദിവാസി മേഖലകളിലും ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിന് വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.
3	12	..	നീതി സ്റ്റോറുകൾ തുടങ്ങാൻ സന്നദ്ധമായ സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് കാലതാമസമില്ലാതെ അനുമതി ലഭ്യമാക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

1	2	3	4
4	13	സഹകരണ വകുപ്പ്	<p>ബഹു ഭൂരിപക്ഷം നന്മസ്റ്റോറുകളും നഷ്ടത്തിലായതിലൂടെ കൺസ്യൂമർഫെഡിനു വലിയ സാമ്പത്തിക ബാധ്യത ഉണ്ടായ സാഹചര്യം ആവർത്തിക്കാതിരിക്കാൻ പ്രതിമാസ വിറ്റുവരവിനും ലാഭത്തിനും ആനുപാതികമായി ജീവനക്കാരുടെ എണ്ണം തിട്ടപ്പെടുത്തി വിറ്റുവരവ് കൂടുതലുള്ള ഔട്ട്ലെറ്റുകളിൽ കൂടുതൽ ജീവനക്കാരുടെ സേവനം ലഭ്യമാകുന്ന രീതിയിൽ നന്മസ്റ്റോറുകളിലെ ജീവനക്കാരെ പുനർവിന്യസിക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.</p>
5	13	..	<p>നഷ്ടത്തിലായ നന്മസ്റ്റോറുകൾ നിർത്തലാക്കിയതിന് ആനുപാതികമായി ബദൽ മാർഗ്ഗമെന്ന നിലയിൽ കൂടുതൽ നീതി സ്റ്റോറുകൾ പ്രവർത്തിപ്പിക്കണമെന്നും ഇവ ഏറ്റെടുത്തു നടത്താൻ തയ്യാറായി വരുന്ന പഞ്ചായത്ത്/കടുംബശ്രീ യൂണിറ്റുകളെ അവ ഏറ്റെടുത്ത് നടത്താൻ അനുവദിക്കണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.</p>
6	14	..	<p>വൻകിട മരുന്ന കമ്പനികളുടെ ചൂഷണത്തിൽ നിന്നും പൊതുജനങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കുകയും ജീവൻരക്ഷാ മരുന്നുകൾ കുറഞ്ഞ വിലയ്ക്ക് ലഭ്യമാക്കാൻ സഹായിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന നീതി മെഡിക്കൽ സ്റ്റോറുകളുടെ പ്രവർത്തനം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും വിപുലീകരിക്കുന്നതിനും കൂടുതൽ ജനറിക് മരുന്നുകളും ജീവൻരക്ഷാ മരുന്നുകളും നീതി മെഡിക്കൽ സ്റ്റോറുകളിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനു വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.</p>

1	2	3	4
7	14	ആരോഗ്യ വകുപ്പ് / സഹകരണ വകുപ്പ്	മരുന്നുകളുടെ പർച്ചേസ് സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങൾ വൈദഗ്ദ്ധ്യം വേണ്ട മേഖലയായതിനാൽ ആ രംഗത്തു പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ സേവനം കൺസ്യൂമർഫെഡിനു വിട്ടുനൽകാൻ സർക്കാർ തയ്യാറാകണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. ഇതു കൂടാതെ എല്ലാ നീതി മെഡിക്കൽ സ്റ്റോറുകളും അവയ്ക്കുവശ്യമായ മരുന്നുകൾ കൺസ്യൂമർഫെഡ് വഴി മാത്രമേ വാങ്ങാവൂ എന്ന നിർദ്ദേശം നൽകണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.
8	15	സഹകരണ വകുപ്പ്	നീതി കൊമ്മ്യൂൽ ഗ്യാസ് വിതരണം എത്രയും പെട്ടെന്ന് നടപ്പിലാക്കി നിലവിൽ ലക്ഷ്യമിടുന്ന പാലക്കാട്, തൃശ്ശൂർ ജില്ലകളിൽ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിന് വേണ്ട നടപടികൾ ഊർജ്ജിതപ്പെടുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.
9	16	സഹകരണ വകുപ്പ്	മദ്യവില്പനയിൽ വർദ്ധനവ് ഉണ്ടായിട്ടും 2014-15 കാലയളവിൽ കൺസ്യൂമർഫെഡിനു ലഭിച്ച ഇൻസെന്റീവിൽ മുൻവർഷങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് വലിയ കുറവുണ്ടായതിന് കാരണമായ സാഹചര്യം വസ്തുനിഷ്ഠമായി പരിശോധിച്ച് അടിയന്തരമായി റിപ്പോർട്ട് നൽകണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.
10	17	സഹകരണ വകുപ്പ്	ശ്രീവേണി നോട്ടുബുക്കുകളുടെ രൂപകല്പനയിലും മറ്റും കാലാനുസൃതമായ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തി കൂടുതൽ ജനപ്രിയമാക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണമെന്നും ഊർജ്ജിതമായ വിപണി ഇടപെടലുകൾ നടത്തിയും കൂടുതൽ സ്റ്റുഡന്റ് മാർക്കറ്റുകൾ സംഘടിപ്പിച്ചും വിലന വർദ്ധിപ്പിക്കാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ നടത്തണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

1	2	3	4
11	17	<p>സഹകരണ വകുപ്പ്</p>	<p>വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ആവശ്യമായ മുഴുവൻ ഉല്പന്നങ്ങളും ഒരു കടക്കിഴിൽ എന്ന ആശയത്തിൽ നിന്നും ഉടലെടുത്ത സ്റ്റുഡന്റ് മാർക്കറ്റുകൾ വരും വർഷങ്ങളിൽ കൂടുതൽ പ്രചാരത്തിലാക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. കാലാനുസൃതമായ ബിസിനസ് തന്ത്രങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ട് ഓൺലൈനായി ഉത്പന്നങ്ങൾ വാങ്ങാനുള്ള സംവിധാനമൊരുക്കുന്നത് അഭികാമ്യമാണ്. വരും കാലങ്ങളിൽ എല്ലാ നിയോജകമണ്ഡലങ്ങളിലും കുറഞ്ഞത് ഒരേണ്ണമെന്ന നിലയിൽ പ്രഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെയോ സ്കൂളുകളുടെയോ നേതൃത്വത്തിൽ സ്റ്റുഡന്റ് മാർക്കറ്റുകൾ ആരംഭിക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.</p>
12	18	<p>സഹകരണ വകുപ്പ്</p>	<p>എല്ലാ സർക്കാർ/അനുബന്ധ ഓഫീസുകൾക്കും ആവശ്യമായ സ്റ്റേഷനറി വാങ്ങാവുന്ന തരത്തിൽ പുതിയ ഇ-ത്രിവേണികൾ സൗകര്യപ്രദമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ തുടങ്ങണമെന്നും ഇവിടെ നിന്നും സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും സ്കൂളുകൾക്കും മറ്റു പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും ആവശ്യമായ ഓഫീസ് സ്റ്റേഷനറി വാങ്ങുന്നതിന് മുൻഗണന നൽകുന്ന വിധത്തിൽ സർക്കാർ നിർദ്ദേശം നൽകണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.</p>
13	19	<p>സഹകരണ/ ആരോഗ്യം</p>	<p>സ്വകാര്യ രോഗനിർണ്ണയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ചൂഷണം തടയുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ആരംഭിച്ച 'ശുശ്രൂഷാ ഹൈടെക് ക്ലിനിക്കുകളുടെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനും പ്രസ്തുത മേഖലയിൽ വൈദഗ്ദ്ധ്യമുള്ളവരുടെ സേവനം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും ക്ലിനിക്കുകളുടെ പ്രവർത്തനം കൂടുതൽ സ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിനും നടപടി സ്വീകരിക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.</p>

1	2	3	4
14	20	സഹകരണ/ധനകാര്യം	<p>ഗ്രാമീണ ജനതയ്ക്ക് ഏറെ ഉപകാരപ്രദമായ ഉത്സവകാല ചന്തകൾ വിപുലീകരിക്കുന്നതിന് അടിയന്തര നടപടികൾ ഉണ്ടാകണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. ഉത്സവകാലങ്ങളിലെ വിലക്കയറ്റത്തെ നിയന്ത്രിക്കാൻ ഫലപ്രദമായ ഈ സംരംഭത്തിനായി കൺസ്യൂമർഫെഡിന് ബഡ്ജറ്റിൽ തുക വകയിരുത്തണമെന്നും കൂടാതെ ഓഡിറ്റുകൾ അടിയന്തരമായി പൂർത്തീകരിച്ച് അർഹമായ സബ്സിഡി തുക സർക്കാരിൽ നിന്നും നേടിയെടുക്കുന്നതിന് നടപടികൾ ഊർജ്ജിതപ്പെടുത്തണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.</p>
15	25	സഹകരണം	<p>തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ത്രിവേണി സൂപ്പർമാർക്കറ്റുകളിൽ നിന്നും സാധനങ്ങൾ ഓൺലൈനായി വാങ്ങുന്നതിനുള്ള സംവിധാനമൊരുക്കണമെന്നും ഇത് വിജയകരമായി നടപ്പിലാക്കണമെന്നും ഈ ശ്രമം വിപുലീകരിക്കണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. സ്ഥിരം ഉപഭോക്താക്കളെ ലക്ഷ്യമാക്കി പ്രിവിലേജ് കാർഡ് സംവിധാനം കൊണ്ടുവരുന്നതും ഉചിതമാകുമെന്ന് സമിതി വിലയിരുത്തുന്നു.</p>

അനുബന്ധം 1

സംസ്ഥാനത്തെ സഹകരണ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന കൺസ്യൂമർ സംഘങ്ങൾ

ജില്ല	എണ്ണം
തിരുവനന്തപുരം	22
കൊല്ലം	8
പത്തനംതിട്ട	2
ആലപ്പുഴ	4
കോട്ടയം	2
ഇടുക്കി	4
എറണാകുളം	17
തൃശ്ശൂർ	12
പാലക്കാട്	8
മലപ്പുറം	29
കോഴിക്കോട്	17
വയനാട്	5
കണ്ണൂർ	49
കാസർഗോഡ്	10
ആകെ	189

(പതിനാലാം കേരള നിയമസഭയുടെ അഞ്ചാം സമ്മേളനത്തിലെ 25-5-2017-ലെ നക്ഷത്ര ചിഹ്നമിടാത്ത 5869-ാം നമ്പർ ചോദ്യത്തിന് ലഭിച്ച മറുപടിയെ ആധാരമാക്കിയത്).

അനുബന്ധം II

കൺസ്യൂമർഫെഡറിന്റെ വിവിധ ബിസിനസ് വിഭാഗങ്ങൾ

ക്രമ നമ്പർ	ബിസിനസ് വിഭാഗം	ആകെ എണ്ണം
1	ത്രിവേണി സൂപ്പർമാർക്കറ്റുകൾ	204
2	മൊബൈൽ ത്രിവേണി യൂണിറ്റുകൾ	57
3	ഇ-ത്രിവേണി ബിസിനസ് സെന്റർ	13
4	നീതി മെഡിക്കൽ സ്റ്റോർ	85
5	വിദേശമദ്യഷോപ്പുകൾ	36
6	ബിയർ പാർലറുകൾ	3
7	നോട്ടബുക്ക് കമ്പ്യൂട്ടർ സ്റ്റേഷനറി വിഭാഗം	1
8	എൽ. പി. ജി. ബോട്ടിലിംഗ് പ്ലാന്റ്	1
9	ശുശ്രൂഷ ഹൈടെക് ക്ലിനിക്കൽ ലാബ്	1
10	നീതി മെഡിക്കൽ വെയർഹൗസ്	7
11	ഗോഡൗണുകൾ	33
12	ത്രിവേണി ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ഫാർമസി	1
13	പ്ലോട്ടിംഗ് ത്രിവേണി	1

അനുബന്ധം III

* കൺസ്യൂമർഫെഡറിന്റെ താൽക്കാലിക പ്രവർത്തന ലാഭനഷ്ടക്കണക്കുകൾ

വർഷം	തൻവർഷത്തെ പ്രവർത്തന നഷ്ട/ലാഭം കോടിയിൽ	ആകെ നഷ്ട/ലാഭം കോടിയിൽ
2011-12		-34.77
2012-13	-119.12	-247.37
2013-14	-112.88	-360.23
2014-15	-57.87	-418.11
2015-16	-29.10	-447.21
2016-17	67.78 (ലാഭം)	-382.43

*(2012-13-നു ശേഷം ഓഡിറ്റ് പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ നിലവിൽ കൺസ്യൂമർഫെഡറിൽ ലഭ്യമായ ഓഡിറ്റിന് വിധേയമാക്കാത്ത വരവ് ചെലവ് കണക്കുകളാണ് ഈ ഡेटുകൾക്ക് ആധാരം) [പതിനാലാം കേരള നിയമസഭയുടെ 7-ാം സമ്മേളത്തിലെ 8-8-2017-ലെ നക്ഷത്രചിഹ്നമിടാത്ത 662-ാം നമ്പർ ചോദ്യത്തിന് ലഭിച്ച മറുപടിയെ ആധാരമാക്കിയത്]

അനുബന്ധം IV

കൺസ്യൂമർഫെഡറിന്റെ ബാധ്യതകൾ

വിവരങ്ങൾ	തുക		
ബാങ്ക് ലോൺ കുടിശ്ശിക	437.75	489.25	1054.98 കോടി
പലിശ കുടിശ്ശിക	51.50		
സ്ഥിര നിക്ഷേപം നൽകാനുള്ളത്	147.93	174.23	
പലിശ	26.30		
നീതി വിഭാഗം സപ്ലൈർമാർക്കു നൽകാനുള്ള കുടിശ്ശിക	125.28	163.97	
ത്രിവേണി സപ്ലൈർമാർക്കു നൽകാനുള്ള തുക	38.69		
സർക്കാർ എൻ.സി.ഡി.സി. ലോൺ	85.01	121.09	
സർക്കാർ എൻ.സി.ഡി.സി. വായ്പ പലിശ	36.08		
ഷെയർ ക്യാപിറ്റൽ		106.44	
ഡിസ്കിങ്ക്ട് ഹോൾസെയിൽ സ്റ്റോർ	0.65		
മറ്റു സഹകരണ സൊസൈറ്റികൾ	0.0001		
സ്റ്റേറ്റ് ഗവൺമെന്റ്	55.95		
പലിശ	49.84		

(പതിനാലാം കേരള നിയമസഭയുടെ നാലാം സമ്മേളനത്തിലെ 28-2-2017-ലെ നക്ഷത്രചിഹ്നമിടാത്ത ചോദ്യം നമ്പർ 726-ന് ലഭിച്ച മറുപടിയെ ആധാരമാക്കിയത്).

അനുബന്ധം V

ത്രിവേണി സൂപ്പർ മാർക്കറ്റുകളുടെ ജില്ല തിരിച്ചുള്ള വിവരം
(4-5-2017-ലെ കണക്കുകൾ പ്രകാരമുള്ളത്)

ജില്ല	ത്രിവേണി സൂപ്പർ മാർക്കറ്റുകൾ
തിരുവനന്തപുരം	17
കൊല്ലം	27
പത്തനംതിട്ട	13
ആലപ്പുഴ	19
കോട്ടയം	13
ഇടുക്കി	10
എറണാകുളം	18
തൃശ്ശൂർ	17
പാലക്കാട്	14
മലപ്പുറം	17
കോഴിക്കോട്	19
വയനാട്	3
കണ്ണൂർ	10
കാസർഗോഡ്	7
ആകെ	204

(പതിനാലാം കേരള നിയമസഭയുടെ അഞ്ചാം സമ്മേളനത്തിലെ 4-5-2017-ലെ നക്ഷത്രചിഹ്നമിടാത്ത 1992-ാം നമ്പർ ചോദ്യത്തിന് ലഭിച്ച മറുപടിയെ ആധാരമാക്കിയത്).

©
കേരള നിയമസഭാ സെക്രട്ടേറിയറ്റ്
2018

കേരള നിയമസഭാ പ്രിന്റിംഗ് പ്രസ്സ്